เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ
Melodic Styles of the Ranard- Ek in the Sathukam Piece from the Naphat Repertoire

อดิเรก โคตา[1]

Adirake Kota

สุรดิษ ภาคสุชล[2]

Suradit Phaksuchon

[1] **นักศึกษาหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
Master of Music (Music), College of Music, Mahasarakham University
(E-mail: adirake0076@gmail.com)

[2] **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**
Assistant Professor Dr., College of Music, Mahasarakham University

Received: 17/05/2020 Revised: 28/06/2020 Accepted: 29/06/2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้กำหนดความมุ่งหมายไว้เพื่อวิเคราะห์ 1) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ 2) เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9 รูปแบบของกลอนระนาดเอกของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ กลอนไต่ลวด คือ 19 ประโยค และรูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ทีมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ กลอนไต่ลวด คือ 21 ประโยค 2) เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 **เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบ**หลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 10.90 และ**เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผล ประกอบ**หลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 9.09

คำสำคัญ: เอกลักษณ์, รูปแบบกลอน, ระนาดเอก

Abstract

The purpose of this research was to analyze.1. To analyze the forms of the Ranard- Ek in the Sathukam 2. In order to analyze the identity of the Ranard- Ek in the Sathukam. The results of the research showed that 1.) Forms of poetry the Ranard- Ek in the Sathukam. Lieutenant Colonel Sanoh Luangsoonthorn And the teacher Samran effected Composing music principles poetry the Ranard- Ek. Using the

theory of teacher Prasit Thawornthon.9 verses poetry the Ranard- EkOf Lieutenant Colonel Sanoh Luangsoonthorn.Which has the most frequency of use is Klxn tịlwd Is 19 sentences And the form of the poetry the Ranard- Ek Of Teacher Samran Kherd Which has the most frequency of use is Klxn tịlwdIs 21 sentences. The uniqueness of the poetry the Ranard- Ek alto. Lieutenant Colonel Sanoh Luangsoonthorn. And the teacher Samran effected With the principles of music on the Ranard- Ek verse using Teacher Prasit Thaworn According to the 9 verse guidelines.The uniqueness of the Ranard- Ek poem. Lieutenant Colonel Sanoh Luangsoonthorn. With the principles of music on the Ranard- Ek erse using Teacher Prasit Thaworn According to the 9 verse guidelines. Equal to 10.90 percen And the unique characteristics of the Ranard- Ek poem Teacher Samran Khaimon. With the principles of music on the Ranard- Ek verse using Teacher Prasit Thaworn According to the 9 verse guidelines Equal to 9.09

Keywords: Unique, Form, Ranard- Ek

บทนำ

ชนทุกชาติมีดนตรีซึ่งอาจเกิดขึ้นมาด้วยชนชาติตัวเองหรือรับอิทธิพลมาจากชาติอื่นๆ ชาติไทยเป็นชาติที่มีดนตรีมาแต่โบราณและเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ สิ่งหนึ่งซึ่งสามารถบ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอย่างชัดเจนก็คือ “ดนตรีและบทเพลง” ที่เกิดขึ้นจากบรรพบุรุษแล้วถูกสั่งสมจนกลายเป็นรูปแบบอย่างในปัจจุบัน (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540)

ดนตรีไทยเป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติไทย ศิลปวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทยเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่แสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ของชาติไทย ได้รับการสืบทอดมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีความสำคัญและควรที่จะหวงแหนรักษาและ

สืบทอดดนตรีไทยให้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในภายภาคหน้า เห็นได้จากในปัจจุบันหลายภาคส่วนทั้งในภาครัฐและเอกชนไปจนถึงหน่วยงานต่างๆ เช่น หน่วยงานราชการ สถานศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยและได้ช่วยกันหาแนวทางเพื่อ อนุรักษ์สืบทอดรักษาศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยให้ยังคงอยู่ โดยการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าในดนตรีไทยและจัดให้มีการศึกษาดนตรีไทยในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งบรรดาสถานศึกษาเหล่านี้ที่ผลิตนักเรียนนักศึกษาในวิชาเอกดนตรีศึกษาก็มิใช่เพื่อจะผลิตศิลปินหรือครูดนตรีไทยเท่านั้นแต่ยังคงต้องการให้เยาวชนเหล่านี้ได้ออกไปทำหน้าที่อนุรักษ์สืบทอดดนตรีไทยอีกด้วย (มนตรี ตราโมท, 2527)

ลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของดนตรีไทย คือ หลักในการประพันธ์เพลง ทั้งนี้ต้องมีการศึกษาในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น รูปแบบการประพันธ์รูปแบบของวง และในส่วนโครงสร้างความคิด เช่น การบรรเลง วิธีการประพันธ์ วิธีการเรียบเรียง ที่แสดงถึงความแตกต่างกันของแต่ละบทเพลง (สุมาลี นิมมานุภาพ, 2524) ในวัฒนธรรมดนตรีไทยถือว่าการประพันธ์เนื้อทำนองหลักเป็นส่วนสำคัญยิ่งของดนตรีไทย เพราะเนื้อทำนองหลักทำหน้าที่เป็นแกน นำไปสู่การเกิดการประพันธ์ในลักษณะอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการประพันธ์ทำนองตกแต่ง (การแปรทำนอง) หรือการประพันธ์บทร้อง (บุญช่วย โสวัตร, 2538)

ระนาดเอกเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญ มีบทบาทหน้าที่ที่โดดเด่นในวงดนตรีไทย และมีเทคนิค วิธีการบรรเลงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ซึ่งโบราณจารย์ทางดนตรีไทยได้สร้างสรรค์ สั่งสมสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ผู้บรรเลงระนาดเอกจะต้องเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะพื้นฐานสำคัญของการบรรเลงระนาดเอก ตั้งแต่ท่าทางการนั่ง บรรเลงระนาดเอก การจับไม้ระนาดเอก ทักษะการคิดผูกกลอน หรือ ทำนองระนาดเอก ซึ่งเป็นทักษะ ที่แสดงถึงความเป็นผู้ที่ได้รับการอบรม สั่งสอน และฝึกฝนมาเป็นอย่างดี โดยผู้ที่มีความสามารถและมีความชำนาญในการบรรเลงระนาดเอกจะต้องคิดสร้างทำนองกลอนให้สอดคล้องกันอย่างกลมกลืน (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2530)

เพลงสาธุการจัดเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงเพลงหนึ่งและมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการเรียนดนตรีของกลุ่มปี่พาทย์ ซึ่งเป็นเพลงที่ครูจับมือและต่อให้เป็นเพลงแรก จากข้อมูลเอกสารหลักฐานรวมถึงนักคิดสายดนตรีไทย ต่างให้ความเห็นตรงกันว่า เพลงสาธุการนั้นมีมานานแล้ว ประวัติความเป็นมาของเพลงสาธุการไว้ว่า ประวัติเพลงสาธุการ มาจาก 2 แนวทาง แนวทางแรกมาจากปรัมปราเทพนิยายที่อิงพุทธศาสนา ซึ่งสามารถหาดูได้จากกำเนิดสาธุการ ส่วนอีกแนวทางหนึ่งก็คือการสืบทอดดนตรีที่มีมาตั้งแต่สุโขทัย อยุธยา และถ้าไปค้นคำว่า โหมโรง คำว่า โหมโรงในวงปี่พาทย์ ซึ่งมีปี่เป็นประธาน โหมโรงมีหลายประเภท โหมโรงวาระก็จะมีโหมโรงเช้า-กลางวัน-เย็น ที่มีวงปี่พาทย์เข้าไปเกี่ยวข้อง ที่มาของสาธุการก็อนุมานได้ว่าน่าจะอยู่ช่วงปลายกรุงศรีอยุธยาช่วงต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ เหตุที่อธิบายอย่างนี้เนื่องจากโหมโรงแต่เดิมนั้นมักจะเริ่มต้นด้วยเพลงตระ นั่นหมายถึงเพลงสาธุการใหม่กว่า เมื่อเพลงสาธุการเกิดขึ้นก็มีวิธีการบรรเลงตามมา ชื่อสาธุการนั่นดีแล้วเนื่องจากคนไทยเราจะอิงพุทธศาสนาอะไรที่เป็นสาธุการ เราก็จะนึกถึงพระพุทธศาสนาเมื่อชื่อดีก็เลยนำมานำหน้าตระอีกที เพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่าโหมโรงในสมัยอยุธยานั้นมีโหมโรงสันนิบาต นั่นก็คือ ตระโหมโรง ไม่พูดถึงเพลงสาธุการจะพูดถึงโหมโรงนั้นโหมโรงนี้ ซึ่งเป็นเพลงสามชั้นที่มีมาแล้ว แต่ที่นี่จะหาชื่อคนแต่ง เมื่อหาไม่ได้ก็ยกประโยชน์ให้เทวดา พอเอาไปให้เทวดาแต่งก็ไปถึงตำนานเพลงสาธุการ เรื่องเล่าของพระพุทธเจ้ากับพระอิศวรเล่นซ่อนหา สรุปรวมแล้วก็คือ ครูดนตรีไทยท่านใดท่านหนึ่งแต่งไว้ เหตุไฉนเพลงสาธุการจึงเป็นเพลงแรกของนักดนตรีสายปี่พาทย์ที่จะต้องเรียน

จากที่กล่าวมา พบว่ามีการศึกษารูปแบบของการบรรเลงทางระนาดเอกเพลงสาธุการ มุ่งเน้นที่กระบวนการแปรทางในลักษณะของการ วิเคราะห์และเปรียบเทียบการแปรทำนองของระนาดเอกเพลงสาธุการ แต่อย่างไรก็ตามยังขาดการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรเลง การเรียนการสอนและการอนุรักษ์ทางภูมิปัญญา นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์กลอนระนาดเอกในเพลงต่างๆ หลายลักษณะ แต่ยังไม่มีการวิเคราะห์

เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมภูมิปัญญาดนตรีไทย โดยวิเคราะห์รูปแบบและเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง เพื่อเก็บเป็นข้อมูลทางวิชาการสู่คนรุ่นหลังที่จะศึกษากลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทางดนตรีไทยของชาติสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ
2. เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการเรียนทางระนาดเอกเพลงสาธุการ สำหรับผู้ที่สนใจจะฝึกตีระนาดเอกเบื้องต้น เนื่องจากงานวิจัยเล่มนี้จะบ่งบอกถึงกลอนระนาดเอกในเพลงสาธุการ จำนวน 2 ทาง ว่ากลอนใดที่ผู้บรรเลงใช้บรรเลงในเพลงสาธุการมากที่สุด ผู้วิจัยจะสรุปให้เห็น เพื่อนำมาเป็นต้นแบบการฝึกทางระนาดเอกเพลงสาธุการ

2. เพื่อให้นักดนตรีไทยรุ่นใหม่นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกทางระนาดเอกเพลงสาธุการ

3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษากลอนระนาดเอก ในการฝึกระนาดเอกระดับสูงต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ศึกษาข้อมูลภาคสนาม โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1.1 เนื้อหา

ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ เพื่อใช้ในความมุ่งหมายของงานวิจัย ดังนี้

1) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ
2) เพื่อวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ

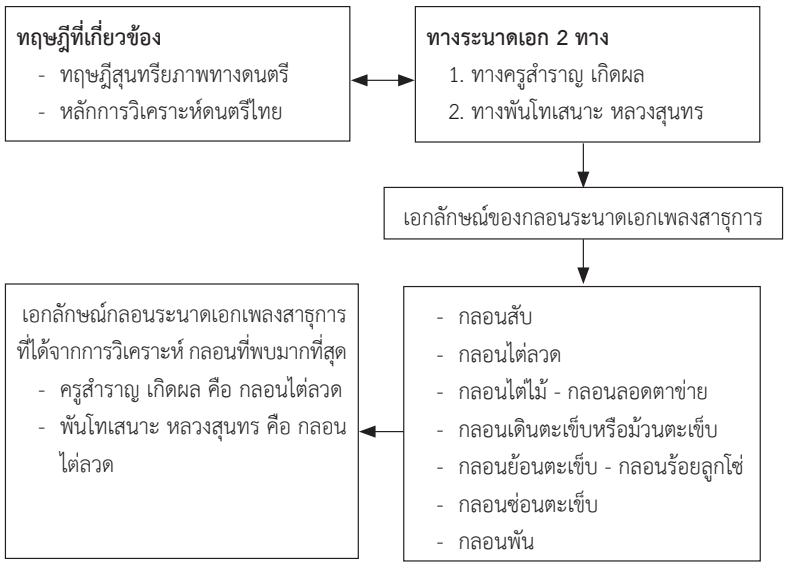
1.2 พื้นที่ทำการวิจัย

พื้นที่ทำการวิจัย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และ จังหวัดพระนครศรีอยุทธยา

1.3 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือก ดังนี้

1) พันโทเสนาะ หลวงสุนทร กรุงเทพมหานคร
2) ครูสำราญ เกิดผล จังหวัดพระนครศรีอยุทธยา

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 แบบ ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากเอกสาร และการเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีการศึกษาทางด้านเอกสาร ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งที่เป็นของหน่วยงานทางราชการและเอกชน สถาบันการศึกษา หนังสือตำราวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

การสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีประเด็นเกี่ยวกับวิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ และวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง

ระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2562 เป็นต้นไป

การนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร เพื่ออธิบายวิเคราะห์ถึงรูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ และเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง โดยการนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร ในการเรียกชื่อกลอนระนาดเอก โดยชื่อกลอนระนาดเอกต่างๆ มีทั้งหมด 9 ชื่อ กลอนสับ (กลอนหมายเลข 1) กลอนไต่ลวด (กลอนหมายเลข 2) กลอนไต่ไม้ (กลอนหมายเลข 3) กลอนลอดตาข่าย (กลอนหมายเลข 4) กลอนเดิน

หรือม้วนตะเข็บ (กลอนหมายเลข 5) กลอนย้อนตะเข็บ (กลอนหมายเลข 6) กลอนร้อยลูกโซ่ (กลอนหมายเลข 7 กลอนซ่อนตะเข็บ (กลอนหมายเลข 8) และกลอนพัน (กอนหมายเลข) มาวิเคราะห์ในประเด็นรูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการและเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ของพันโท.เสนาะ หลวงสุนทร ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ครูสำราญ เกิดผล ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอข้อมูลด้วยการเขียนเชิงพรรณนาวิเคราะห์

1. วิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พบว่า รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9 ดังนี้คือ

ตารางที่ 1 สรุป วิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ทางครูเสนาะ หลวงสุนทรประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9

ประโยคที่	กลอนสับ	กลอนไต่ลวด	กลอนไต้ไม้	กลอนม้วนตะเข็บ	กลอนร้อยลูกโซ่	กลอนซ่อนตะเข็บ	กลอนพัน	กลอนเฉพาะ	ลอดตาข่าย
1		/							
2		/							
3			/						
4		/							
5		/							
6				/					
51				/					
52			/						
53		/							
54		/							
55								/	
รวม		19	13	4	5	5			1

สรุป รูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูเสนาะ หลวงสุนทรประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9

ตารางที่ 2 ประโยคที่ 1 ถึงประโยคที่ 5 เน้นรูปแบบกลอนไต่ลวด สลับกลอนไต่ไม้

1	- - ซ̂ลท̂	-ร - ม	ซ ล ท ด̣	ม̂ร̂ด̣ ท ล	ท ล ซ ร	ม ฟ ซ ล	ท ล ซ ล	ซ ฟ ม ร	ไต่ลวด
2	ด ท̣ ล̣ ฟ	ล̣ ท̣ ด ร	ด ท̣ ล̣ ท̣	ด ร ม ฟ	ล ท ม̣ ร̣	ด̣ ท ล ฟ	ท ล ฟ ม	ล ฟ ม ร	ไต่ลวด
3	ม ฟ ล ม	ฟ ม ร ท̣	ล̣ ซ̣ ล̣ ท̣	ล̣ ท̣ ร ม	ท ล ซ ร	ล̣ ร ม ฟ	ซ ล ซ ร	ม ฟ ซ ล	ไต่ไม้
4	ร̣ ท ล ซ	ร ซ ล ท	ร̣ ม̣ ร̣ ท	ร̣ ท ล ซ	ร ซ ล ท	ด̣ ม̣ ร̣ ด̣	ซ ล ท ด̣	ร̣ ด̣ ท ล	ไต่ลวด

ตารางที่ 3 ประโยคที่ 7 ถึงประโยค 51จะมีรูปแบบกลอนที่หลากหลายประด้วย กลอนซ่อนตะเข็บ กลอนเฉพาะ กลอนลูกโซ่ กลอนลอดตาข่ายสลับกับกลอนไต่ไม้ และกลอนไต่ลวด

5	ฟ ม ร ท̣	ล̣ ท̣ ร ม	ล ซ ม ซ	ล ซ ท ล	ร̣ ล ด̣ ท	ร̣ ด̣ ท ล	ร̣ ท ล ซ	ท ล ซ ม	ไต่ลวด
6	ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ	ล ฟ ซ ล	ท ซ ล ท	ร ซ ล ท	ด̣ ท ร̣ ด̣	ท ล ร̣ ล	ร̣ ด̣ ท ล	ม้วนตะเข็บ
7	ร̣ ล ท ร̣	ม̣ ร̣ ซ ล	ท ม̣ ร̣ ด̣	ท ล ซ ม	ร ด ท̣ ด	ร ล̣ ท̣ ด	ซ̣ ล̣ ท̣ ด	ร ด ท̣ ล̣	เฉพาะ
8	ร ม ร ท̣	ร ท̣ ล̣ ซ̣	ร ซ̣ ล ซ̣	ท̣ ล̣ ร ท̣	ซ ท ลท	ด ร ม ร	ฟ ม ร ม	ฟ ซ ล ซ	ไต่ลวด
9	ฟ ม ร ล̣	ท̣ ด ร ม	ฟ ม ร ม	ฟ ซ ล ซ	ฟ ม ร ล	ร ม ฟ ซ	ฟ ม ร ม	ฟ ซ ล ท	ไต่ลวด
10	ร ม ฟ ล	ม ฟ ล ท	ฟ ล ท ร̣	ล ท ร̣ ม̣	ร̣ ท ล ฟ	ท ล ฟ ม	ล ฟ ม ร	ฟ ม ร ท̣	ม้วนตะเข็บ

ตารางที่ 4 ประโยคที่ 52 ถึงประโยค 55 ช่วงท้ายของเพลงจะกลับมาในรูปแบบกลอนไต่ไม้ กลอนไต่ลวด

53	ฟ ซ ล ซ	ฟ ม ร ท̣	ล̣ ซ̣ ล̣ ท̣	ล̣ ท̣ ร ม	ล ฟ ม ร	ท ล ซ ฟ	ม ร ล̣ ร	ม ฟ ซ ล	ไต่ลวด
54	ร̣ ท ล ซ	ร ซ ล ท	ร̣ ม̣ ร̣ ท	ร̣ ท ล ซ	ร ซ ล ท	ด̣ ม̣ ร̣ ด̣	ท ล ซ ฟ	มร - ล	ไต่ลวด
55	- ร - ร	- - - ม	- - - ซ	- - - ล	- ร̣ - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ร	ไต่ลวด

และจบลงด้วยกลอนเฉพาะของผู้บรรเลง รูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูเสนาะ หลวงสุนทร ทีมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ กลอนไต่ลวด คือ 19 ประโยค

ตารางที่ 5 ตารางสรุป วิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผลประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9

ประโยคที่	กลอนสับ	กลอนไต่ลวด	กลอนไต่ไม้	กลอนม้วนตะเข็บ	กลอนร้อยลูกโซ่	กลอนซ่อนตะเข็บ	กลอนพัน	กลอนเฉพาะ	กลอนลอดตาข่าย
1								/	
2		/							
3		/							
4		/							
5				/					
6			/						
7					/				
24						/			
25		/							
51		/							
52				/					
53		/							
54		/							
55								/	
รวม	4	21	6	5	7	3	-	5	4

สรุป รูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9

ตารางที่ 6 ประโยคที่ 1 ถึงประโยคที่4 เน้นรูปแบบเริ่มต้นด้วยกลอนเฉพาะสลับด้วยกลอนไต่ลวด

1	-ซ ล ท	- ร - ม	- ซ ล ท	ร ท – ล	-ม ร ท	-ท ล ฟ	-ม ร ด	ท ล - ร	กลอนเฉพาะ
2	-ล ท ด	ร ฟ ม ร	ม ฟ ล ม	ฟ ท ล ฟ	ล ท ร ล	ท ล ฟ ม	ร ล ท ด	ร ฟ ม ร	ไต่ลวด
3	ม ฟ ล ม	ฟ ม ร ท	ร ล ท ร	ล ท ร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ซ ล ท	ซ ล ท ด	ร ด ท ล	ไต่ลวด
4	ร ท ล ซ	ฟ ม ร ท	ด ร ม ร	ด ท ล ซ	ล ท ด ร	ม ด ร ด	ซ ล ท ด	ร ด ท ล	ไต่ลวด

ตารางที่ 7 ประโยคที่ 5 ถึงประโยค 52 จะมีรูปแบบกลอนที่หลากหลายประด้วย กลอนสับ กลอนซ่อนตะเข็บ กลอนเฉพาะ กลอนลูกโซ่ กลอนลอดตาข่าย สลับกับกลอนไต่ไม้ และกลอนไต่ลวด

5	ซ ฺล ฺท ฺร	ล ฺท ฺร ม	ท ร ม ซ	ร ม ซ ล	ซ ล ท ด ำ	ร ำ ท ล	ท ด ร ำ ด ำ	ท ล ซ ม	ย้อนตะเข็บ
6	ฟ ร ม ฟ	ซ ม ฟ ซ	ล ฟ ซ ล	ท ซ ล ท	ด ำ ล ท ด ำ	ร ำ ท ด ร ำ	ม ำ ด ร ำ ม ำ	ร ำ ด ำ ท ล	ไต่ไม้
7	ร ม ซ ม	ล ซ ท ล	ด ำ ท ร ำ ด ำ	ท ล ซ ม	ซ ม ร ด	ร ล ฺท ฺด	ซ ฺล ฺท ฺด	ร ด ท ฺล ฺ	ร้อยลูกโซ่
8	ร ท ฺม ร	ซ ม ล ซ	ท ฺร ม ซ	ท ล ร ำ ท	ม ซ ร ม	ซ ล ท ร ำ	ท ล ซ ม	ซ ท ล ซ	ร้อยลูกโซ่
9	ฟ ม ร ล ฺ	ร ล ฺร ม	ฟ ม ร ม	ฟ ซ ล ซ	ฟ ม ร ล ฺ	ร ม ฟ ซ	ฟ ม ร ม	ฟ ซ ล ท ฺ	ไต่ลวด
10	ร ำ ท ล ฟ	ม ฟ ล ท	ม ำ ร ำ ท ร ำ	ล ท ร ำ ม ำ	ร ำ ท ล ฟ	ท ล ฟ ม	ล ฟ ม ร	ฟ ม ร ท ฺ	เฉพาะ

ตารางที่ 8 ประโยคที่ 53 ถึงประโยค 55 ช่วงท้ายของเพลงจะกลับมาในรูปแบบกลอนไต่ลวด และจบลงด้วยกลอนเฉพาะของผู้บรรเลง รูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ กลอนไต่ลวด คือ 21 ประโยค

53	ซ ล ซ ม	ซ ม ร ท ฺ	ล ฺซ ฺล ฺท ฺ	ล ฺท ฺร ม	ร ม ฟ ซ	ฟ ซ ล ท	ซ ล ท ด	ร ำ ด ท ล	ไต่ลวด
54	ร ำ ท ล ซ	ฟ ม ร ท ฺ	ด ร ม ร	ด ท ฺล ฺซ ฺ	ล ฺท ฺด ร	ม ด ร ด	ซ ฺล ฺท ฺด	ร ด ท ฺล ฺ	ไต่ลวด
55	ซ ฺล ฺท ฺร	ล ฺท ฺร ม	ซ ล ท ซ	ล ท – ล	-ม ำ ร ท	-ล - ฟ	- - - ม	- - - ร	เฉพาะ

ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโท เสนาะ หลวงสุนทรศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9

ชื่อกลอนระนาดเอก / คำอธิบาย	จำนวน / ประโยค	คิดเป็นร้อยละ
1. กลอนสับ มีลักษณะตีซ้ำเสียงเข้าชุดกัน โดยมากจะถูกนำมาใช้ในช่วงต้นเพลงและช่วงที่มีทำนองฆ้องห่างๆ	-	0.00
2. กลอนไต่ลวด มีลักษณะการดำเนินทำนองไล่เรียงเสียงกันไปเป็นส่วนใหญ่ เดินทำนองเป็นเส้นทางเดียวทั้งไปและกลับ	19	34.54

ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทรศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 (ต่อ)

ชื่อกลอนระนาดเอก / คำอธิบาย	จำนวน / ประโยค	คิดเป็นร้อยละ
3. กลอนไต่ไม้ มีลักษณะวรรคหน้ามีการซ้ำเสียงสลับด้วยเสียงอื่นที่ลดหลั่นลงไปทีละเสียงในต้นวลีแล้วเชื่อมกับกลอนไต่ลวด	13	23.63
4. กลอนลอดตาข่าย มีลักษณะการเดินทำนองโดยใช้เสียงห่างๆ สลับกันจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง และเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ	1	1.81
5. กลอนเดินหรือม้วนตะเข็บ มีลักษณะม้วนไปข้างหน้า ในวรรคหน้าของประโยคเพลง วรรคหลังห้องแรกก็จะดำเนินทำนองม้วนกลับไปห้องต่อไปโดยไล่เรียงเสียงลงไปจนจบวรรค	8	14.54
6. กลอนย้อนตะเข็บ มีลักษณะทำนองในวรรคแรกคล้ายกลอนม้วนตะเข็บแต่มีการดำเนินกลอนย้อนที่วรรคหลังม้วนกลับลงทุกห้องจนครบวรรค	1	1.81
7. กลอนร้อยลูกโซ่ มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เกี่ยวพันกันเป็นข้อๆ ต่อเนื่องกันไปในทุกวลีจนจบประโยค	7	12.72
8. กลอนซ่อนตะเข็บ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียงและออกห่างกันหนึ่งช่วงเสียงในวลีต่อไปเรื่อยๆ จนจบประโยค	-	0.00
9. กลอนพัน มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นกลอนซ่อนตะเข็บผสมกับกลอน	-	0.00
10. กลอนที่ไม่มีลักษณะของการดำเนินทำนองตามความของกลอน ทั้ง 9 ที่ได้กล่าวมาข้างต้น	6	10.90

จากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทรศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 ครูเสนาะ หลวงสุนทร มีเอกลักษณ์กลอนระนาดเอกเพลงสาธุการที่ใช้ถี่กลอนกลอนไต่ลวดมากที่สุดคือ 19 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 34.54 รวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 10.90

ตารางที่ 10 กลอนไต่ลวดพันโทเสนาะ หลวงสุนทร

1	- - ซ̲ล̲ท	-ร - ม	ซ ล ท ด	ม̲ร̲ด ท ล	ท ล ซ ร	ม ฟ ซ ล	ท ล ซ ล	ซ ฟ ม ร	ไต่ลวด
2	ด ท̣ ล̣ ฟ	ล̣ ท̣ ด ร	ด ท̣ ล̣ ท̣	ด ร ม ฟ	ล ท ม̣ ร̣	ด̣ ท ล ฟ	ท ล ฟ ม	ล ฟ ม ร	ไต่ลวด

ตารางที่ 11 ตารางแสดงผลสรุปวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ครูสำราญ เกิดผลประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9

ชื่อกลอนระนาดเอก / คำอธิบาย	จำนวน / ประโยค	คิดเป็นร้อยละ
1. กลอนสับ มีลักษณะตีซ้ำเสียงเข้าชุดกัน โดยมากจะถูกนำมาใช้ในช่วงต้นเพลง และช่วงที่มีทำนองม้องห่างๆ	4	7.27
2. กลอนไต่ลวด มีลักษณะการดำเนินทำนองไล่เรียงเสียงกันไปเป็นส่วนใหญ่ เดินทำนองเป็นเส้นทางเดียวทั้งไปและกลับ	21	38.18
3. กลอนไต้ไม้ มีลักษณะวรรคหน้ามีการซ้ำเสียงสลับด้วยเสียงอื่นที่ลดหลั่นลงไปทีละเสียงในต้นวลีแล้วเชื่อมกับกลอนไต่ลวด	6	10.90
4. กลอนลอดตาข่าย มีลักษณะการเดินทำนองโดยใช้เสียงห่างๆ สลับกันจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง และเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ	4	7.27
5. กลอนเดินหรือม้วนตะเข็บ มีลักษณะม้วนไปข้างหน้า ในวรรคหน้าของประโยคเพลง วรรคหลังห้องแรกก็จะดำเนินทำนองม้วนกลับไปห้องต่อไป โดยไล่เรียงเสียงลงไปจนจบวรรค	2	3.63
6. กลอนย้อนตะเข็บ มีลักษณะทำนองในวรรคแรกคล้ายกลอนม้วนตะเข็บ แต่มีการดำเนินกลอนย้อนที่วรรคหลังม้วนกลับลงทุกห้องจนครบวรรค	4	7.27
7. กลอนร้อยลูกโซ่ มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เกี่ยวพันกันเป็นข้อๆ ต่อเนื่องกันไปในทุกวลีจนจบประโยค	7	12.72
8. กลอนซ่อนตะเข็บ มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียงและออกห่างกันหนึ่งช่วงเสียงในวลีต่อไปเรื่อยๆ จนจบประโยค	2	3.63
9. กลอนพัน มีลักษณะการดำเนินทำนองที่เป็นกลอนซ่อนตะเข็บผสมกับกลอน	-	0.00
10. กลอนที่ไม่มีลักษณะของการดำเนินทำนองตามความของกลอน ทั้ง 9 ที่ได้กล่าวมาข้างต้น	5	9.09

จากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผลศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 หมายเลข พบว่าครูสำราญ เกิดผลมีเอกลักษณ์กลอนระนาดเอกเพลงสาธุการจะใช้ความถี่กลอนไต่ลวดมากที่สุดคือ 21 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 38.18 รวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 9.09

ตารางที่ 12 กลอนไต่ลวดครูสำราญ เกิดผล

1	- - ชัลท์	-ร - ม	ซ ล ท ด์	ม์ร์ด์ ท ล	ท ล ซ ร	ม ฟ ซ ล	ท ล ซ ล	ซ ฟ ม ร	ไต่ลวด
2	ด ท ล ฟ	ล ท ด ร	ด ท ล ท	ด ร ม ฟ	ล ท ม์ ร์	ด์ ท ล ฟ	ท ล ฟ ม	ล ฟ ม ร	ไต่ลวด

สรุป จากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 หมายเลขพันโทเสนาะ หลวงสุนทร มีเอกลักษณ์กลอนระนาดเอกเพลงสาธุการที่ใช้ถี่กลอนกลอนไต่ลวดมากที่สุกคือ 19 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 34.54 และ รวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ10.90 และเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผลมีจะใช้ความถี่กลอนไต่ลวดมากที่สุดคือ 21 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 38.18 และ รวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 9.09

อภิปรายผล

ประเด็นในการอภิปรายผลมีดังนี้ จากการวิเคราะห์รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พบว่ารูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9 ดังนี้คือ

1. รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9 ประโยคที่ 1 ถึงประโยคที่ 5 เน้นรูปแบบกลอนไต่ลวด สลับกลอนไต้ไม้ ประโยคที่ 7 ถึงประโยค 51 จะมีรูปแบบกลอนที่หลากหลายประด้วยกลอนซ่อนตะเข็บ กลอนเฉพาะ กลอนลูกโซ่ กลอนลอดตาข่ายสลับกับกลอนไต้ไม้ และกลอนไต่ลวด และประโยคที่ 52 ถึงประโยค 55 ช่วงท้ายของเพลงจะกลับมาในรูปแบบกลอนไต้ไม้ กลอนไต่ลวด และจบลงด้วยกลอนเฉพาะของผู้บรรเลง รูปแบบของกลอนระนาดเอกของพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ทีมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือกลอนไต่ลวด คือ 19 ประโยค และ รูปแบบของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวร กลอนทั้ง 9 ประโยคที่ 1 ถึงประโยคที่ 4 เน้นรูปแบบเริ่มต้นด้วยกลอนเฉพาะสลับด้วยกลอนไต่ลวด ประโยคที่ 5 ถึงประโยค 52 จะมีรูปแบบกลอนที่หลากหลายประด้วย กลอนสับ กลอนซ่อนตะเข็บ กลอนเฉพาะ กลอนลูกโซ่ กลอนลอดตาข่ายสลับกับกลอนไต้ไม้ และกลอนไต่ลวด และประโยคที่ 53 ถึงประโยค 55 ช่วงท้ายของเพลงจะกลับมาในรูปแบบกลอนไต่ลวด และจบลงด้วยกลอนเฉพาะของผู้บรรเลง รูปแบบของกลอนระนาดเอกของครูสำราญ เกิดผล ทีมีความถี่ในการใช้มากที่สุดคือ กลอนไต่ลวด คือ 21 ประโยค สอดคล้องกับณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์ (2534) ได้ศึกษาวิเคราะห์ทางฆ้องเพลงสาธุการ โดยเปรียบเทียบวิธีดำเนินทำนอง และการใช้มือของนักดนตรีไทยสิบท่าน โดยเน้นสำนวนเพลงและการดำเนินทำนองของฆ้องวงใหญ่ บทบาทสำคัญของเพลงสาธุการต่อวัฒนธรรมการดนตรีและพิธีกรรม ซึ่งผลการวิจัยบางข้อเกี่ยวกับสำนวนของประโยคเพลงสาธุการ ประโยคนำและระดับ

เสียงลูกตกท้ายประโยคเพลง สรุปได้ว่าเพลงสาธุการทุกทางมีรูปแบบการดำเนินทำนองและการใช้มือฆ้อง ได้กำหนดไว้อย่างมีกฎเกณฑ์

2. วิเคราะห์เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร และครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คือ

เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9เอกลักษณ์กลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูเสนาะ หลวงสุนทร จะใช้ความถี่กลอนไต่ลวดมากที่สุดคือ 19 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 34.54 และรวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการพันโทเสนาะ หลวงสุนทร ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 10.90 และ เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ ครูสำราญ เกิดผลประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 เอกลักษณ์กลอนระนาดเอกเพลงสาธุการจะใช้ความถี่กลอนไต่ลวดมากที่สุดคือ 21 ประโยค คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 38.18 และรวมเอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการครูสำราญ เกิดผล ประกอบหลักการทางด้านดนตรีกลอนระนาดเอกใช้ทฤษฎีครูประสิทธิ์ ถาวรตามแนวทางกลอนทั้ง 9 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 9.09 สอดคล้องกับสุกรี เจริญสุข (2541) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพทางดนตรี ในเอกสารประกอบการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ สรุปได้ 3 ส่วน คือ ความเหมือน ความแตกต่าง และความเป็นฉันดนตรีเป็นความไพเราะของเสียง อาศัยการเรียนรู้จากความเหมือน พัฒนาไปสู่ความแตกต่างและความเป็นฉัน ซึ่งเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย : ก. จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในหัวข้อเรื่อง เอกลักษณ์ของกลอนระนาดเอกเพลงสาธุการ นี้แล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าผู้วิจัยท่านอื่นๆ น่าที่จะลองศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินกลอนระนาดเอก

เพลงสาธุการของนักดนตรีท่านอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาทิศทางในการดำเนินกลอนระนาดเอกให้สละสลวยหรือเหมาะสมกับการนำไปใช้ให้เหมาะกับประเภทต่างๆ ของเพลงไทย ข.จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เอกลักษณ์การตีระนาดเอกเพลงสาธุการของ พันโทเสนาะ หลวงสุนทร และ ครูสำราญ เกิดผล นี้แล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ท่านผู้วิจัยท่านอื่นควรจะศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของครูดนตรีไทยทั้ง 2 ท่านนี้ เพื่อรวบรวมผลงานนำมาเผยแพร่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2530). **สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ณรงค์ชัย ปิฏกรัชต์. (2534). **การวิเคราะห์ทางฆ้องเพลง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญช่วย โสวัตร. (2538). **การวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

มนตรี ตราโมท. (2527). **โสมส่องแสง: ชีวิตดนตรีไทยของมนตรีตรี ตราโมท.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว.

สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). **ดุริยางค์ไทย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกรี เจิญสุข. (2541). **การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี.** กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา.

สุมาลี นิมมานุภาพ. (2524). **สังคีตนิยมเรื่องสรุปคำบรรยายทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์.** กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.